

Olaf Bull

Utvalgte dikt

bokselskap.no
Oslo 2011

bokselskap.no, 2011

Olaf Bull: *Utvalgte dikt*

Tekstene i bokselskap.no er transkribert fra: *Digte*, 1. utg. 1909 og *Metope*, 1. utg. 1927.

Oppdatert: april 2020

Teksten er lastet ned fra bokselskap.no

Til dig

Til dig, du kjæreste, kun dig,
min deilige vaar, min ungdom,
mit følge paa somrens vei –!

Husker du foraarets tid dér,
hvor veien kom gjennom parken
under de solblaa trær?

Det bugned og sprak i ru mark,
og stammerne drak af solen
gjennem den brystne bark!

Du bar med et trodsigt og blankt smil
din herlige dronningkappe,
overgydt af April!

Dit haar var en skinnende ung fest,
hvor blomsterne slang og svinget
slig som de kunde det best – –

Da syntes vi begge, vor blaa vaar
burde jo ha som sommer
alle de kommende aar!

Foraar

Der gives ei ude i al denne blaanende himmel
et eneste aandedrægt fra *hendes* bryst!
Dén luft, som engang med sine milde strømme
svulmet og sank i brystets blyge høining,
legede ømt i nakkens søde bøining,
dén bølger forgjæves henover jordens lyst –!
Se, svalerne stiger i dans, i dans de daler –
og mine tanker til hine tider gaa,
da *hun* var med om at kalde svalerne svaler,
og lykkelig gjerne kaldte luften blaa!

Hør, foraalet brusende henover verdens høie!
Markerne grønnes af kraft, mod hvad, mod hvad?
Spirernes jubel naar ikke hendes øie,
som ingen skal møde mer, hvor længe han leder, –
de selvsamme birke suser de deilige steder, –
der hun, deres evige charme, forundret sad –
– – –

Intet er ændret. Fjernt og saart fra fabrikker
høres der flittige slag i den enkle dag –
skjønt ikke en ting i verden er mere sikker,
end det, at hun smuldrer i muld bag kistens tag!

Men markerne grønnes, og himlene bruser og blaaner,
som vilde de bruse og blaane dig frem af din grav –
som vilde al vaarens duft gennem gravene trænge –
duft som strømmer fra tusinde skinnende blade.¹¹
Syriner bag gjærdet langs foraalets promenade – –
ude, langt ude glitrer dit elskede hav!
Idag var en dag for dig, du kjære deroppe,
hvor stilheden staar i tungsindige roser og træer!
Aa hvor du elskede storm i din haves toppe
og stormsvalers vingede glimt gennem vaarens veir!

Aa om jeg kunde, kunde jeg bare glemme –
og drive mig selv til at gaa saa gal en gang
de trapper op, og spørge, om *du* var hjemme –

med tro paa det selv, og med glad og bevæget stemme --

Fra frelserens gravlund toner der søndagsklang --.

Paa kirkegaarden

Kapellet blir luftet, og vildvin-røden
skjælver paa muren i kveldens vift;
med søndrede vinger mod aftengløden
staar duer af marmor paa rusten stift.

Der drømmer i græsset en ældgammel plade
baardet af visnende straa fra ivaar –
der skumrer et navn: Emerenze Christence,
og tallene klamrer om seksten aar.

Jeg stanser og gjætter, mens aftenskjæret
sænker forgjængelsens guld over alt:
«Blek har hun været, og blond har hun været,
og *Lillen* har hun tilvisse vært kaldt.»

Men se, – under efteraarsgyldne rakler
vidner fra jernet i gammeldags aand
en af opstandelsens trodsige fakler
holdt af en ukjendt, himmelsk haand!

*

Ja vel kan det være, naar levende hjerter
ikke kan glemme, men bygger en blaa
bævende, blændende himmel for *Lillen* –;
men eftersom hjerterne dør – hvad saa – –?

O *Lillen*, din *evigheds* elskere døde,
og selv blev de støv bag det strenge jærn;
kun mindebogstaverne, rustne og røde
staar om din haabede evighed værn!

Og ingen kan huske den blonde unge
Emerenze Christence i dødens favn,
og klokkernes malm skal forgjæves runge
gjennem et bly, ædelmodigt navn!

*

Men kunde der strømme fra navnestrimlen
bare en *drøm* om dit ansigtdrag,
skulde du stige paany til himlen
op af mit heftige hjertes slag!

Skulde jeg bli dig den gode hyrde
og bære dig op gennem blaaningen ungt;
mit hjerte er tomt; ja det savner en byrde,
skjønt underlig nok – det fornemmes saa tungt.

Men Lillen – du gir mig jo bare det dunkle
under et brusende, gyldent haar,
og gravens bogstaver skal altid funkke
og noget, et menneske aldrig formaar!

*

Emerenze Christence – dit navn være lovet –!
Jeg lægger en blomst mellem hvert bogstav!
Jeg kan ikke naa dig; i fred har du sovet
hundreder aar i din daglige grav.

Jeg selv er et himmelløst navn, som svæver
hyllet i duft over gravenes jord;
mit minde er død i en kvinde, som lever;
mit navn, som var elsket, blev bare et ord!

Jeg sturer i skoge, hvor fuglene flokkes
og søger at synge sit haab i mit bryst –
mit barn Emerenze, vi begge to lokkes
af levende stemmer til livets lyst!

For ogsaa til dig er jeg vis paa der kommer
en irisk, som kvidrer i gravens rogn
i hundrede somre, fra sommer til sommer:
Emerenze Christence – vaagn, vaagn – – –

Stenen

Jeg var i den yderste evighed,
bagom de synlige fjerners brand –
da var det, at nogen imod mig skred
frem paa en ukjendt stjernes rand.¹²

Nogen, som bøiet sig frem og lo
bag slør, som hyllet dens hoved til,
og holdt en sten i sin ene klo
og hviskede kold og mild:

«Jeg slipper en sten i himmelrunden,
den golde sten, jeg her dig tér;
i næste sekund er den forsvunden;
den aflader aldrig at falde mer.

Begriber du, usle, hvad jeg gjør?
Jeg drypper en faldende sten i dit sind;
jeg saar i dit væsen en uro ind,
en uro, som aldrig dør.

Hvorhelst du forbrænder i lysets haller,
i elskov hos kvinder, blandt vaarhvide buske –
Stenen, som samtidig falder, falder
i ødets mulm, skal du huske – – –

*

Og billedet brast, og jeg sænkedes ned,
ned paa min seng – jeg vaagnet i sved;
i bølger af iskold stjernedugg
hamret mit hjerte, hug i hug –

*

Men drømmen forblev i mit hjertes nat;
fra ungdom til moden alder
søgte mit sind forgjæves at gribe

den sten, som bestandig falder –

Metope

Dig vil jeg ømt i rytmer nagle fast!
Dig vil jeg dypt og blivende bevare
i digtets evige, unge alabast!
Du solbevægede sværmerske! Med panden
pikelig vendt mod kveldens bleke guld,
vender du mildt en himmel mot en annen,
likesaa lys og øm og løndomsfuld!
Gjerne ga jeg min verdens vers tilhøpe,
hadde jeg magt til ét: at hugge ind
i mindets trodsige sten en myk metope
over dit vare, omridsømme sind!

Vi vandrer i fugtig fjæresand! Du lytter
til sommersjøens luftige bølgesprut!
Vi føler det fromt, at kveldens stilhet flytter
sin tonende grændse altid længer ut!
Det kimer af falmet lyd, som glir tilbake
bak rødmende lunde, gyldne kirkespir –
og luftens lysende bølger synker svake,
som bækker af sol fra bjærgene, som blir!

Aaserne blaaner. Stjernerne er nære!
De sidste skyer skynder sig hjem tilkvelds!
Engen har andagt – op af luftens fjære
stiger Arcturus! Lindt, bag graastensgjærdet,
aander en vind i rugens sølvgraa pels!
Gjennem dit blik en varm og dyb beaandning –
midt i et mulm af blaat kan øiet faa
et drivende stænk, en fugtig glans af honning,
og stille spør jeg dig «Ven – hvad tænker du paa?»

«Jeg tænker paa kvelder som denne, jeg ikke faar lov til at leve –
paa modne marker, som bruser af korn, *uten* mig!
Paa rørende, lette smaating: Aks som knækkes,
veier i sjøen, bleke seil derute,
bølger, som strømmer mot stranden uten mig!
Hverdagen, ven, som mildt blir ved bak graven,

tænker jeg paa, og alle de dype, blaa,
kommende kvelder her i sommerhaven,
uten mit sind mot *dit*, tænker jeg paa!

Det hele fylder mit øie som en taare,
jeg, ensom og angst og arm, skal graate snart!
Alle de ting, som nu ikveld er vore – –
om faa, berusende aar staar stunden fore,
da taakerne glir, og øiet kan se klart!
Aa, elskede, se, hvor dyb og sort en fjære!
Saa underlig stranden blev, da vandet faldt!
Mon rædslens kveld er fjærn, da *vi* skal være
en styggere strand end *dén*, forladt af *alt*?

Allikevel er det et sødt og saligt under,
at engene her, med korn og krat og træ,
og bjærgene bak, saa dypt som blikket bunder,
dugges saa sødt af *vore* smaa sekunder – –
bare den bjærken dér, hvor *vor* den er!
Og skigarden da! Den gamle redskabsvognen
ligger i græsset støt, og stadig staar
de svære hesjestængerne op i rognen,
og grøften er grøn som før, i alle aar!

Aa, ven, lot gravenes dyp sig vildt besværges,
vilde jeg bli til vangen her, med hø,
til bjærken dér, med stjernerne i, og bjærget,
bare for slik, paa annen vis, at værge
den hellige haven vor, for dét: at dø – –!
Ta om mig, ven, og hold mig! Saa at trykkes
er snart det eneste glimt af haab, jeg vét –
den hastige, hete straalestund, det lykkes
at vække i mig en *annen* evighet!»

Og jeg, en levende mand, paa jorden hjemme,
en tydelig mand af kjød, fra taa til top,
kan, svimmel og sky, i favnen min fornemme,
noget, som bare er blik og sind og stemme,
i smertelig angst og anelse løst op!
Du ensomme! Alt, jeg kan, er stumt at stryke
dit duftige haar, med haanden din i min –
og, øie til øie saan, staar Pan og Psyke
foran et hav af korn, i stjerneskin!

Noter

[n1](#). rettet fra komma

[n2](#). rettet fra komma

Olaf Bulls *Utvalgte dikt* er lastet ned gratis fra bokselskap.no